

Ettevõtluse baasmoodul / Viienda taseme kutseõpe

Rakenduskava

Maht: 6 EKAP

Mooduli eesmärk:

õpetusega taotletakse, et õpilasel on omandanud pädevuse (teadmised, oskused ja hoiakud), mis võimaldab tal olla ettevõtlik töötaja ning luua ja juhtida ettevõtet õpitavas valdkonnas

Ettevõtluskeskkond	Õpiväljund 1	Hindamiskriteeriumid	Teadmised	Oskused	Hoiakud
	<p>hindab ärivõimalusi, arvestades iseenda eeldusi ja ettevõtluskeskkonda</p> <p>1,5 EKAP</p>	<p>HK1.1. analüüsib enda võimalusi ettevõtjana või ettevõtliku töötajana lähtudes vajalikest ressurssidest ja ärietikast</p> <p>HK1.2. analüüsib meeskonnatööna õpitava valdkonna ettevõtte toimimist ja juhtimist ning selle keskkonda</p> <p>HK1.3. analüüsib meeskonnatööna kavandatud äriidee uudsust ja teostatavust arvestades sihtturgu ja ettevõtluskeskkonda</p> <p>HK1.4. koostab ärimudeli lähtudes äriidee teostatavusest</p>	<p>– Ettevõtlus</p> <p>– Ettevõtte toimimine</p> <p>– Ettevõtluskeskkond</p> <p>– Kultuuridevahelised erinevused</p> <p>– Ettevõtjana tegutsemine</p> <p>– Äriidee ja ärimudel</p> <p>Õppemeetodid</p> <p>○ Praktiline meeskonnatöö: struktureeritud aruande (foto-, video- vm) koostamine lähtuvalt juhisest</p> <p>○ Kohtumine ettevõtjaga (meeskonnatöö)</p> <p>○ Õppekäik ettevõttesse</p> <p>○ Töövarjuna ettevõttes</p> <p>○ Intervjuu ettevõtjaga (meeskonnatöö)</p> <p>○ Lood (sh videod) ettevõtetest ja ettevõtjatest</p> <p>○ Mõistekaart meeskonnatööna</p> <p>○ Ajurünnak</p> <p>○ Videolugu (video-, foto-reportaaž ettevõttest meeskonnatööna)</p> <p>○ Ideekaart: äriidee õpitavas valdkonnas</p>	<p>– Enda võimaluste ja riskide hindamine</p> <p>– Analüüsioskus</p> <p>– Planeerimisoskus</p> <p>– Suhtlemis- ja koostööoskus</p> <p>– Äriidee kavandamine</p> <p>– Ärimudeli koostamine</p> <p>– Meeskonnatöö</p> <p>Hindamisülesanded</p> <p>1) Struktureeritud aruanne ja selle esitlus meeskonnatööna: Ettevõtte kirjeldus, huvigrupid ja keskkond (vorm, meedium vaba)</p> <p>2) Individuaalne SWOT-analüüs: Minu võimalused ettevõtjana</p> <p>3) Kompleksülesanne: Äriidee ja selle analüüs (turg, makrokeskkond)</p> <p>4) Kompleksülesanne: Ärimudel ja selle esitlus</p>	<p>– Positiivne hoiak ettevõtluse suhtes</p> <p>– Loovus</p> <p>– Motivatsioon (meeskonnatöös)</p> <p>– Algatusvõime (meeskonnatöös)</p> <p>– Kultuuriteadlikkus</p> <p>– Keskkonnateadlikkus</p> <p>– Emotsioonide juhtimine (meeskonnatöös)</p> <p>Teemad</p> <p>Ettevõtte</p> <p>Ettevõtlus</p> <p>Ettevõtja</p> <p>Ettevõtlikkus</p> <p>Ettevõtluskeskkond</p> <p>Kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõttele</p> <p>Äriidee</p> <p>Ärimudelid</p> <p>Meeskonnatöö</p>

			<ul style="list-style-type: none"> O Ärimudeli koostamine ja esitlemine meeskonnatöona O Analüüsimeetodid (SWOT, PESTLE, juhtumianalüüs) 		
--	--	--	--	--	--

Turg ja turundus	Õpiväljund 2	Hindamiskriteeriumid	Teadmised	Oskused	Hoiakud
	Turg ja turundus	<p>kavandab turundustegevused vastavalt äriidees valitud tootele, tarbijale ja turutingimustele</p>	<p>HK2.1. analüüsib meeskonnatöona sihtrühmi ja turgu lähtuvalt tootest</p> <p>HK2.2. põhjendab meeskonnatöona valitud turundustegevusi lähtuvalt sihtrühmast, turust ja tootest</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Nõudlus, pakkumine ja turu tasakaal – Konkurents – Turunduseesmärgid ja -tegevused 	<ul style="list-style-type: none"> – Toote, tarbija ja turu analüüs ja hindamine – Turundustegevuste valik – Analüüsioskus – Probleemilahendusoskus – Planeerimisoskus
			Õppemeetodid	Hindamisülesanded	Teemad
			<ul style="list-style-type: none"> o Mõistekaart meeskonnatöona: toote kirjeldus o Praktiline meeskonnatöö juhendi alusel: Sihtrühmade analüüs o Praktiline rühmatöö juhendi alusel (meedium vaba): turundustegevuste plaan 	5) Struktureeritud kirjalik töö juhendi alusel ja selle esitus meeskonnatöona: Sihtrühmade analüüs ja turundustegevuste plaan (üheks aastaks)	Nõudlus, pakkumine ja turu tasakaal Konkurents Turunduseesmärgid Turundusmeetmestik Turuanalüüs Turundusuuring
Finantsid	Õpiväljund 3	Hindamiskriteeriumid	Teadmised	Oskused	Hoiakud
	Finantsid	<p>kavandab ettevõtte eelarvestamise, finantseerimise ja majandusarvestuse põhimõtteid lähtudes õigusaktidest ja heast tavast</p> <p>1,5 EKAP</p>	<p>HK3.1. koostab meeskonnatöona ettevõtte investeeringute ja tegevuskulude eelarve ning müügiprognoosi lähtudes äriideest ja turuanalüüsist tavast</p> <p>HK3.2. hindab meeskonnatöona erinevaid finantseerimisvõimalusi lähtudes loodud äriidee valdkonnast</p> <p>HK3.3. kavandab ettevõtte majandusarvestuse</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tulude ja kulude ringkäik – Ressursid – Ettevõtte tulud ja kulud – Majandusarvestuse alused: bilanss, kasumiaruanne, rahavood 	<ul style="list-style-type: none"> – Eelarvete koostamine – Müügiprognoos – Kasumiplaan – Bilansiprognos – Asjakohaste õigusaktide kasutamine – Raamatupidamise hea tava järgimine
			Õppemeetodid	Hindamisülesanded	Teemad
			<ul style="list-style-type: none"> o Juhtumianalüüs (näidisülesanded) meeskonnatöona o Praktiline rühmatöö juhendi alusel (meedium vaba): ettevõtte investeeringute ja tegevuskulude eelarve, müügiprognoos, kasumiplaan ja bilanss o Juhtumianalüüs: ettevõtte finantseerimisvõimalused 	6) Kompleksülesanne meeskonnatöona: investeeringute eelarve ja katteallikad, rahavood, müügiprognoos, kasumiplaan, bilansiprognos, ettevõtte majandusarvestuse põhimõtted koos viidetega	Majanduskeskkond Tulude ja kulude ringkäik Ressursid Ettevõtte tulud ja kulud Majandusarvestuse põhialused (eelarved, kasumiaruanne, bilanss) Äriseadus, raamatupidamise seadus, võlaõigusseadus

		lähtudes õigusaktidest ja heast tavast	o Praktiline meeskonnatöö: ettevõtte majandusarvestuse põhimõtted koos seoste/viidetega õigusaktidele ja/või heale tavale		Ettevõtte maksud Ärimudeli finantsosa: tulud ja kulud
Ettevõtte juhtimine	Õpiväljund 4	Hindamiskriteeriumid	Teadmised	Oskused	Hoiakud
	korraldab ettevõtte juhtimise ja arenduse lähtuvalt ärimudelist	HK4.1. kavandab ettevõtte asutamise protsessi lähtudes äriseadustikust	– Ettevõtte asutamine – Organisatsioon – Strateegiline juhtimine – Juhtimistegevused – Äriseadustik	– Ettevõtte käivitamine – Ettevõtte strateegilise juhtimise kavandamine – Juhtimistegevuste kavandamine – Analüüsi oskus – Planeerimise oskus – Suhtlemise oskus – Koostöö oskus	– Algatusvõime – Motivatsioon – Arenguuskumus – Meisterlikkus – Süsteemsus – Emotsioonide juhtimine (meeskonnatöö) – Eetilisus
	1,5 EKAP	HK4.2. kavandab meeskonnatööna juhtimistegevused lähtuvalt ettevõtte eesmärkidest	Õppemeetodid	Hindamisülesanded	Teemad
		HK4.3. koostab ettevõtte arengustrateegia lähtudes ärimudelist, finantsprognosidest ja ettevõtluskeskkonnast	o Praktiline meeskonnatöö juhendi alusel: protsessikirjeldus või –mudel ettevõtte asutamisest lähtuvalt ettevõtlusvormist ja äriideest o Praktiline meeskonnatöö juhendi alusel: ettevõtlusvormide võrdlus o Juhtumianalüüsid juhtimisest ja strateegiatest	7) Ettevõtte asutamise protsessi kirjeldus/mudel ja selle esitlus meeskonnatööna 8) Ettevõtte arengustrateegia (kolmeks aastaks) meeskonnatööna, lähtudes juhendist ja selle esitlus	Ärimudeli koostamine Ettevõtte asutamine Ettevõtlusvormid Meeskonnatöö Organisatsioon (inimesed, struktuur, eesmärk) Juhtimistegevused Strateegiline juhtimine
Iseseisev töö	Mooduli õppemahu jaotus kontakttundide ja iseseisva töö tundide vahel sõltub õppekava rakendamisel kasutatavast õppe vormist.				
Mooduli kokkuvõttev hindamine	Mooduli õpiväljundite saavutatust hinnatakse mitmeeristavalt, põhimõttel arvestatud/mittearvestatud.				
Mooduli hinde kriteeriumid	Õppija on omandanud mooduli õpiväljundid hindamiskriteeriumitega määratud tasemel ja hindamisel on tulemuseks arvestatud (A), kui õpilane on sooritanud kõik hindamisülesanded sh iseseisva töö nõuetekohaselt ja tähtaegselt.				
Õppematerjalid	Randma, T., Raiend, E., Rohelaan, R. jt (2007) Ettevõtluse alused. SA Innove http://www.innove.ee/UserFiles/Kutseharidus/Ettevõtlusõpe/Ettevõtluse%20alused%20õpilasele.pdf Sirkel, R., Uiboleht, K., Teder, J. jt (2008) Ideest eduka ettevõtteeni. SA Innove http://www.innove.ee/UserFiles/Kutseharidus/Ettevõtlusõpe/Ideest%20eduka%20ettevõtteeni.pdf Osterwalder, A, Pigneur, Y (2014) Ärimudeli generatsioon, Rahvusraamatukogu kirjastus Kärnsna, O. (2009).				

Pisiettevõtja käsiraamat, Kirjastus Ilo Zeiger, Peedu (2013). Vajalikke teadmisi ettevõtlusest. E-õpik. TLÜ
<http://ettevotlusope.weebly.com/>

Suppi, K. (2013) Ettevõtlusõpik-käsiraamat, Atlex

Pärna, O jt (2016) Töö ja oskused 2025, Kutsekoda OSKA programm Töötamise tulevikutrendid
<http://oska.kutsekoda.ee/tootamise-tulevikutrendid/tootamise-tulevikutrendid-2016/>

Teder, J., Varendi, M. (2008) Mis toimub ettevõttes? Ettevõtte hindamine ja arendamine. HTM, SA Innove

Jaansoo, A. (2012) Turunduse alused. I: baasteooria, juhtumikirjelduste ja ülesannete kogu. SA Innove
<http://www.innove.ee/UserFiles/Kutseharidus/Õppe-%20ja%20juhendamaterjalid/Turundus%20I.pdf>

Vodja, E., Zirnask, V., Suitsu, P. jt (2014) Majandusõpik gümnaasiumile. Junior Achievement Eesti SA

Kuusik, A. (2010) Teadlik turundus. TÜ kirjastus

Mägi, J. Ettevõtluse ja äriplaani koostamise alused (2011) http://www.eope.ee/download/euni_repository/file/2168/Ettevõtlus_2011%20tekst.pdf

Eamets, R jt (2012) Ettevõtlikkusest ettevõtluseni, SA Teadlik Valik TÜ, TTÜ, EEK Mainor (2014)
Ettevõtlikkusest ettevõtlikkuseni töövihik <https://koolielu.ee/waramu/view/1-00fc8369-4a5b-4fd8-9271-da0d872060c9>

Mägi, J. (2011) Organisatsioon ja juhtimine. E-kursus web.ametikool.ee/jane/okj

Alas, R. (2008) Juhtimise alused. Külim

Alas, R (2005) Personalijuhtimine. Külim

e-äriregistri Ettevõtjaportaali <https://ettevotjaportaali.rik.ee>

Äriseadustik <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122010019?leiaKehtiv>

Eesti.ee https://www.eesti.ee/est/ettevotte_registreerimine

EAS <http://www.eas.ee/alustav/ari-planeerimine/ettevotte-rajamisega-seotud-toimingud/>

EAS <http://www.eas.ee/alustav/finantseerimise-kaasamine/stardikapital-finantseerimine-investeeringu/>

EAS isegeneeruvate finantsprognoside vormid http://www.eas.ee/alustav/ari-planeerimine/ressusside-vajadus_rahakaibe-plaan/

iPlanner <http://www.eas.ee/alustav/finantseerimise-kaasamine/stardikapital-finantseerimine-investeeringu/>

Maksu- ja Tolliamet www.emta.ee

Raamatupidamise Toimikond www.fin.ee/easb

Raamatupidamise ja maksuinfo portaali www.rmp.ee www.rup.ee